

Вашите въпроси за войната - първа част

Новини | Свят | Общество | на 18.03.2022 07:00

Защо говорим за това?

Войната буди много въпроси. Поканихме военния социолог д-р Венелин Стойчев, за да търсим отговорите заедно.

Никола, 4-ти клас: Путин социалист ли е?

Здравей, Никола! Не, Путин не е социалист. Но твоят въпрос е много важен, защото ценностите, в които вярваме, влияят и на постъпките ни.

Като млад Путин е членувал в [комунистическата](#) партия на [Съветския съюз](#). Тогава това е партията, която има цялата власт. Сегашната партия на Путин се казва „Единна Русия“ и не се определя като социалистическа, а като либералноконсервативна. Основното в програмата ѝ не е да няма голяма разлика между богати и бедни (както е при социализма), а Русия да бъде силна държава.

Какъв вид държава е Русия?

Предполагам, че питаш дали Русия е социалистическа или капиталистическа страна. Отговорът е “смесена”. В миналото Русия беше социалистическа държава - като основна част от [Съветския съюз](#). Това означава, че всички заводи, фабрики, земеделски земи и пр. бяха държавни. През 90-те години на 20. век повечето такива неща бяха приватизирани - продадени на частни собственици. С други думи, Русия се опита да стане капиталистическа страна.

По време на управлението на Путин обаче държавата си върна собствеността върху някои ключови индустрии - например производството на природен газ и (отчасти) производството на нефт. Газът и нефтът са много важни суровини навсякъде по света, защото са източници на енергия. Така че държавният контрол върху тях не е случаен. Освен това партията на Путин “Единна Русия” наложи върху бизнеса повече правила, отколкото имаше по времето на предишния президент Борис Елцин.

Така че икономиката на днешна Русия не е нито социалистическа, нито капиталистическа.

Александър, 1-ви клас: Кои са причините и какъв е поводът за започване на войната?

Първо - поздравления, че знаеш разликата между причина и повод! Да обясним за другите: причината е това, заради което правим нещо. Поводът е това, заради което казваме, че го правим. Нещо формално.

Каква е **причината** в случая? Руската държава не иска Украйна да се присъединява към НАТО (виж по-долу защо). Освен това иска да смени сегашното управление на Украйна с по-удобно за руските интереси. Поне такива искания отправя Русия по време на преговорите.

А какъв е **поводът**? Руските власти твърдят, че в деня преди нападението украинци обстрелвали руски граничен пункт. И че няколко украински войници навлезли на руска територия. Дълго време преди това руски войски бяха струпани на границата с Украйна. Русия твърдеше, че няма намерение да нападне.

Защо Путин не иска Украйна да се включва в НАТО?

Украйна е голяма страна близо до Русия. Ако тя стане членка на [НАТО](#), то военният съюз ще може да изпрати на нейна територия оръжия, включително ракети. Руската държава смята, че тези оръжия могат да бъдат използвани за нападение на нейна територия.

В миналото имаше два военни съюза, **НАТО** (в който основната сила беше САЩ) и **Варшавският договор** (там основната сила беше [Съветският съюз](#)). Тези два съюза враждуваха. После Варшавският договор се разпадна, разпадна се и Съветският съюз. Част от страните във Варшавския договор (и част от страните от Съветския съюз!) се включиха в НАТО. Русия възприема това като заплаха.

Защо Украйна иска да се включи в НАТО?

Всички държави в НАТО са задължени да се пазят взаимно. Ако Украйна беше в НАТО, сега целият съюз трябваше да прати войски да я защитят.

Русия ще нападне ли България?

Не. Вероятността руските войски да нападнат която и да е държава от НАТО, а България членува в НАТО, е изключително малка. Защо? Защото според правилата на НАТО, ако някой нападне която и да е държава членка, това означава, че му отвързват всички. Това е все едно някой да иска сам да играе футбол срещу отбор от 11 души – може да се опита, но със сигурност няма да спечели, бързо ще се умори и ще загуби.

Лора, 11 г.: Кога ще свърши войната?

Лора, всички искаме войната изобщо да не беше започвала. Но войната е като огромен и тежък товарен кораб, който плува в бурно море и много бавно променя курса си. Ако възрастните са разумни и се договорят за мир, руските войски могат да се изтеглят от Украйна за няколко седмици. Ще отнеме няколко години, за да се възстановят разрушените пътища, училища, болници и детски градини и животът отново да потече нормално. Ами ако възрастните не се договорят скоро, битките продължат и руските войски окупират цяла Украйна? Тогава сигурно ще има партизанска война, която ще продължи няколко месеца и ще доведе до много загуби. Но тези загуби ще бъдат както за Украйна, така също и за Русия. Затова е по-добре възрастните да се договорят по-скоро.

Колко хора са останали в Украйна?

Населението на Украйна е 40 милиона. В момента към 2 и половина милиона бежанци са напуснали страната. Това означава, че в страната трябва да са останали към 37,5 милиона души. Има, разбира се, и много жертви от самата война. Броят им още не се знае с точност.

Ще дойдат ли украински деца в българските училища?

Да. Не във всички училища - тоест не очаквай непременно във вашия клас. Но ако все пак имате такъв съученик, [виж тук какво можеш да направиш](#).

Защо дават само войната по телевизията?

Събитията по новините се подреждат по важност. Тази война е може би най-важното нещо, което се случва в момента по света. Много хора се чувстват несигурни и искат да знаят как се развива. Журналистите, които работят в телевизията, радиото, вестниците и електронните сайтове, са длъжни да предупреждават обществото, когато има някаква опасност. По същия начин родителите непрекъснато предупреждават децата да внимават, когато пресичат улицата.

Защо някои хора в Русия се страхуват да говорят за това, което се случва?

Защото могат да бъдат арестувани. Според приетия наскоро закон те могат да бъдат осъдени на 15 години затвор. Виж [статията за цензурата](#).

Вашите въпроси са наистина много важни и интересни. Втората част от отговорите ще публикуваме в понеделник.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2068-vashite-vaprosi-za-voynata>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

